

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Aniversară tristă

De un an încoace șapte ierarhi ai bisericii ortodoxe române au fost chemați la cele vecinice. În urma lor au rămas văduvite și îndoliate scaunele vlădicești dela Iași și Cernăuți, Hotin și Argeș; iar dincoace de munți: Caransebeșul, apoi Aradul, Oradea și Clujul. Nu însă pentru multă vreme. Cu o grabă ușor de înțeles, mult în câteva luni, noii chiriarii au fost aleși și au fost și instalați. Turmele credincioase în scurtă vreme se văzură conduse de păstori noi, capabili de muncă și de jertfă. Nu-i invidiem pe credincioșii ortodocși români. Dimpotrivă. Ca bucuria lor să fie deplină, împreună cu ei ne bucurăm și noi.

În același timp însă trebuie să facem o constatare dureroasă. Am avut și noi, Românii uniți în credință cu Roma străbună, un mitropolit cu numele Vasile Suciu, — mare teolog, ctitor de lăcașuri sfinte și de școale, părinte al orfanilor de războiu, iubitor de Biserică și de neam, — care a fost chemat la odihna vecinică a dreptilor în luna lui Gerar 1935. În urma acestei pierderi mari, după rânduiala Bisericii noastre, colegiul electoral, intrunit la Blaj, în frumoasa zi de 7 Maiu 1935, după ce a implorat lumina Spiritului Sfânt, și-a manifestat voința, în mod sărbătoresc și demn, cum se aștepta de altfel dela reprezentanții preoșimii catolice române.

A trecut un an, de atunci. Și aproape un an și jumătate dela moartea marelui nostru ierarh. Și, cu toate acestea, Blajul lui Inocențiu Micu încă nu-și primi vlădicul său. — Celei mai amărite parohii văduvite, în decurs de cel mult un an de zile, i-se trimite păstorul sufletesc. Numai Blajul celor trei luceferi ai școlii latiniste, Blajul lui Cipariu și alui Bunea; Blajul care a dat cei dintâi dascăli și cele dintâi școale românești; Blajul urgisit și asuprit, pentru românismul său infocat, de către unghurii șovini; numai acest Blaj, care a muncit, a suferit și a jertfit totul pentru neamul românesc, numai acest Blaj cu arhiepiscopul său vastă și cu întreaga Biserică română unită, nu e învrednicit de Păstorul său. — Se poate ceva mai trist și mai dureros? Pe timpul stăpânirii maghiare, de tristă pomenire, se putea înțelege, ca un mare român ca Vasile Suciu — sau un altul cu asemenea sentimente românești, — să nu fie agreiat de grozii dela Budapesta, și numirea lui să fie amânată ad Calendas graecas. Astăzi însă, când suntem de 18 ani la noi acasă, în țara noastră românească, pentru realizarea căreia ne-au murit nu numai moșii și strămoșii ci și părinții și frații, nu mai înțelegem, de ce să i-se dea astăzi, dela București, Blajului și întregii Biserici române unite același tratament mașter ca odinioară dela Budapesta. De ce atâta amânare? De ce atâta trăgănare!

Roma binevoitoare, pe cât știm, și-a spus voința. De ce dar atâta tergiversare la București? De ce nu se pronunță odată, pro sau contra, pentru a se pune odată capăt veștilor bizare și mai ales pentru ca Blajul și Biserică să vădă clar cu cine are de a face. Politica mărgărit și meschinele interese de partid, par a-și face de cap. În paguba neamului.

Nu mai înțelegem, când vedem aranjată, în scurtă vreme, nu numai situația atâtor episcopii ortodoxe române, ci chiar și situația episcopiei catolice maghiare dela Alba-Iulia, și încă înainte de a închide ochii Preasf. Majlăth, iar bistul Blaj și întreaga Biserică română unită așteaptă de un an și jumătate Păstorul său, care nu mai sosește...

Nu mai înțelegem nimic. Ori, poate, totuși are un mare înțeles și această nouă încercare a noastră. Ea este o jertfă pe altarul destinului pe

Despre tineretul naționalist

— Câteva constatări —

de Canonic N. BRÎNZEU

Și eu sunt de părerea, că amarele constatări, publicate în nr. 17 al Unirii, din pana pâr. Iuliu Man, nu trebuie să figureze ca un verdict al nostru, fie al „Unirii“, fie — cu atât mai puțin — al Bisericii române unite, asupra unui tineret, a viltoarei elite a țării, care ar merge „spre destrămarea și haos“. Dintr'un act parțial nu se poate forma judecată universală; chestiunea trebuie privită în întreg ansamblul ei și la situația generală se raportează toate actele parțiale.

Cu atât mai mult, că în același număr al „Unirii“, sub titlul „Semne bune“, se spun lucruri atât de îmbucurătoare despre studenții noștri uniți; ori, dintre aceștia, dintre cei direct vizați prin laudele primului articol, o bună parte încă ar cădea sub osânda aceluia de pe pag. 2, ceea ce e imposibil. Mă miră, că pâr. Manu, dacă a participat la congresul studențesc dela Tg. Mureș, nu a rămas decât cu impresia aceluia angajament sinistru, care angajament — cum se vede din mandatul de arestare Nr. 480/1936 al judecătorului de instrucție, — se referă în primul rând la o persoană de sex feminin; când congresul respectiv putea avea și momente, pe cari să nu le întunece integral aceea conspirație fatală... Sau poate ar fi voit cineva reeditarea congreselor studențești, la cari publicul călător din toate vagoanele era molestată de studențimea ce ocupa toate locurile și colțurile, bălețifete într'o promiscuitate detestabilă, făceau

care ni-la rânduit Provedința. Blajul și Biserică sa, până în 1918, a trebuit să sufere, dela Budapesta, atâtea și atâtea nedreptăți, pentru contribuția hotărâtoare pe care au dat-o la realizarea visului național. Se pare că acum aceeași Biserică, mai mult decât ori cine este lăsată să sufere nedreptăți, nu mai mult dela Budapesta ci dela București, până când prin rugăciune și muncă, prin suferință și spirit de jertfă, nu va reuși să realizeze și cealaltă unire: unirea în credință, unirea religioasă a tuturor Românilor. — Din tine Blajule, ca din Vișlaim, și din tine Biserică română unită cu Roma străbună, ca din tribul lui Iuda, vor trebui să răsară vestitorii și realizatorii unirii în credință adevărată a strămoșilor, adusă dela Roma. Căci prin această credință singur se va mântui deplin neamul nostru românesc și scumpa noastră țară. În acest spirit și cu acest gând purtăm până astăzi umilirea și nedreptatea ce ni-se face.

Dar nu poate fi în interesul nimănui ca cea dintâi alegere de metropolit român unit, făcută la Blaj, după unirea cu țara mamă, să rămână ca o pagină neagră în istorie. De aceea apelăm la cel mai înalt for pământesc care poate face dreptate: Maiestate, poporul român unit, cu toată încrederea își cere: fă dreptate!

Preotul Leon I. Sârbu

excese prin gări, iar orașul în care plavea loc congresul era expus celor mai mari dezordini și devastări?... La Târgu-Mureș nu a fost așa.

Și aici regret că spațiul nu-mi permite să dau integral scrisoarea unui prieten din Tg-Mureș, cu care stau în corespondență de 20 ani, fără ca personal să ne cunoaștem, și care a ținut și de data aceasta să mă informeze asupra celor întâmplate acolo. După ce-mi arată îngrijorare, cu care populația orașului aștepta zilele congresului, — unii chiar plecând din oraș, alții punându-și avutul la adăpost — cum însăși autoritățile au adus o mulțime de jandarmi, ce cutierau orașul, — corespondentul meu spune:

„Studențimea a sosit în preziua de 3 i. c. în cea mai mare liniște. Au cerut autorităților ca jandarmeria să dispară de pe străzi, deoarece ei au poliția lor proprie și își asumă toată răspunderea... Un student, dar nu din ceata lor, a alergat pe la diferite instituții din oraș și în numele studențimei sărace a adunat circa 7000 lei. Poliția lor l-a prins și în fața Primăriei i-au aplicat pedeapsa meritată, dându-i 25 la partea posterioară, iar banii s-au restituit respectivelor instituții. Președintele a adus cazul în fața publicului, citind lista instituțiilor, arătând și banii adunați și aducând hotărârea de restituire... De-asemena a primit o atare pedeapsă un student în apropierea Reghinului pentru o sticlă de bere luată fără a o plăti.

Pe toată lumea a pus-o în uimire disciplina lor. — Au avut un program bogat și bine executat... S'au făcut propuneri și s'au luat dispoziții contra francmasoneriei; profesorii universitari din lojile francmasoneriei să fie destituiți, scrierile să fie puse la index după metoda papală... Întreg aspectul acestui congres n'a fost lipsit de spiritul religios și nu s'a sfidat religia. Când se făcea ceva pomenire despre lucruri religioase, se făcea cu deplină venerațiune. — S'a adus pe tapet cazul episcopului Vartolomeu și s'a vorbit cu adâncă indignare, protestându-se contra trimiterii unei fețe bisericești în fața instanțelor civile...

Cu un cuvânt, acești studenți au lăsat cele mai bune impresii în orașul nostru. Înțeleg — purtarea lor în sine, față de publicul din oraș, nu hotărârile lor...“ Încheie amabilul meu corespondent. Adeca ar vrea să pună o rezervă, în legătură cu îndrăzneala jurământului la faimoasele echipe de pedeapsă. Dar adevărata încheiere a scrisorii urmează astfel:

„Azi când furtul și fraudă au devenit virtute, iar virtutea pălmuită, azi când adevărații oameni stau tupilași și umili, iar trestia clătită de vânt e decorată, — azi nu mai putem aștepta mântuire decât dela niște metode drastice, corăspunzătoare decadinței morale la care am ajuns“...

Se va mira prea modestul meu corespondent, că scrisoarea și impresiile lui au ajuns în vileag, dar am făcut-o pentru a se cunoaște și alte impresii, eecât cele ale pâr. Manu, cu care altfel nu vom polemiza, ei în baza tuturor impresiilor, vom expune părerile noastre.

Dacă la cartea Pildei (30, 18—19), între cele patru lucruri neînțelese, ca cel mai greu de știut e: căile omului în tinerețea lui, —

această constatare se referă mai mult la viața morală. În cazul nostru, situația e clară: față de putrețlunea ce o prezintă viața noastră publică cu întreg angrenajul ei politic și social, față de pesimismul multor buni patrioți, avem idealismul unor tineri, cari mai cred în viitor; idealism izvorit din adevărate sentimente românești și creștinești, idealism cu o dinamică deosebită de aceea a celor ce speculează viitorul. Existența acestui tineret nu trebuie să ne îngrijoreze, ci să ne bucure și desigur îl bucură pe orice Român de bine. Decât că, noi cari facem politică de partid, fiecare șine că partidul său poate ferici țara și ar dori să vadă aci și tineretul dornic de bine. (De aceea găsim la fiecare partid secția tineretului). Cum însă viața de partid, atât de necesară constituționalismului modern, cu suprema lege a interesului de partid, își are și inevitabile scăderi; cum de altă parte, mulți dintre luptătorii vechilor partide poartă asupra lor certificatele unui trecut, care nu mai oferă siguranța viitorului: înțelegem mentalitatea celor ce nu mai au încredere nici în oamenii vechi, nici în partide. Înțelegem, fără să spunem că am și aprobat-o. Dar asta e realitatea. Fosta „Gardă de fer” după desființare a format și ea un partid politic, cu numele „Totul pentru țară”, dar asta numai ca să poată exista; încolo gardismul continuă să existe, ca o sectă, dacă vreți, în orice caz având aderenți și din cei neafiliati în partidul numit. Ea își are și defecțiunile ei și ca tot lucrul omenesc, își are slăbiciunile. Intre acestea, cea mai mare: pretenția de a judeca infalibil pe toți și toate, lipsa unui anumit spirit de conciliantism și de moderațiune. În schimb, are superioritatea unor convingeri, la a căror puritate eu cel puțin nu am găsit încă motiv de îndoială, și are fanatismul — să-l zicem așa — al celor ce sunt hotărâți să lupte la extrem.

Intre ele fle zis, le-am pus întrebarea — și am pus-o unor reprezentanți ai mișcării — dacă au ei oamenii necesari, și au convenițele legături externe, ca să poată ferici țara în cazul că ar fi chemați să o facă? mi-au răspuns că au toată încrederea în sine; mai

nou spun că scopul lor nu e să vină la putere, acum: ei pregătesc viitorul. Și așa e bine.

Vorba e: *ca Români și ca Biserica română, catolică*, are să ne îngrijoreze pe noi existența acestui tineret naționalist și creștin? Să ne supere pe noi, că — fără orice acțiune din partea Bisericii, (inițiatorii mișcării și majoritatea aderenților nici nu fac parte din Biserica catolică) — *ideea creștină a prins și a produs o mișcare atât de simțită?* Că la noi tineretul nu se orientează spre stânga ci spre dreapta?

Dar poate creștinismul pentru care luptă acești tineri, are să ne îngrijoreze pe noi catolicii? Să nu uităm, că în ce privește *ideologia religioasă*, ei stau pe baza ideilor regretatului C. Paulescu, a celui mai luminaț om ce l-a avut România veche în această privință; de cărțile lui Paulescu se folosesc preoții noștri când trebuie să apere Biserica, primatul sf. Petru, indisolubilitatea căsătoriei. Sunt creștini convingiți, ce e drept, născuți și crescuți ortodocși, dar nu exclusiviști; chiar în volumul „Produsuri sufletești” (1934) al P.S. Vartolomeu, la p. 443 găsim o ploasă dedicație, în poezie, sfintei Bernadette Soubirous! Drul Trifu a fost acela care a pus net teza: cu Maglavitul sau cu Nazarineanul.

Că au și *idel greșite*, cum e jurământul echipelor de pedepsire, chiar cu moartea, este, fără îndoială, un rău care nu se poate aproba. Să nu uităm însă că sunt tineri, cari fac ușor astfel de jurăminte. Și, sperăm, nu sunt incorrigibili. — În iarna anului 1933—4 când erau deșinuți toți cei suspectați de gardism, în închisoarea din Lugoj erau concentrați toți cei din Banat. Eu eram popa lor (cum am ajuns la acest rol, e altă chestie). Le șineam liturghii, exortații, le dădeam cărți, etc. Odată mă chlamă la ei și mă roagă ca pe cutare zi să le fac liturghie, și ar dori să se împărtășească, pentru că încep greva foamei și nu se știe ce va mai fi de ei. Le-am spus: chiar dacă v-aș putea eu împărtăși (nu era, mi-se pare, nici un unit între ei) nu aș face-o, fiindcă deslegarea de păcate are o condiție: renunțarea la păcat; ori, cine face greva foamei, comite păcat greu împotriva poruncii 5-a... și tinerii

mei s'au lăsat convingiți, au renunțat la greva foamei.

Inchelere: avem de a face cu o porocă pur idealistă, cu un tineret ce luptă împotriva desordinei, a decadenței, a corupției și a primejdiei cu care ne amenință comunismul internațional, evreo-francmasoneria. Existența *acestui tineret* să-l îngrijoreze pe alții, nu pe noi. Pe noi să ne îngrijoreze tineretul, care dă elevi de liceu bandiți și ucigași: sau care s'a pus în slujba ideilor destructive.

Tineretul naționalist și creștin să căutăm să-l luăm sub conducerea noastră, să-l ferim de greșeli, să-l scoatem din anumite prejudeci, făcându-l să creadă în adevărata lui menire, care este: că indiferent de organizație, ori unde l-ar pune soarta fiecare, prin felul cum își va purta slujba, *să dea dovadă de adevărata vrednicie a unui român și creștin!*

Semicentenarul băncii „Patria”. Biserica, în general, nu duce casă bună cu băncile. Sunt însă și excepțiuni. Băncile românești din Ardeal, de pildă, în vremea ungurească, au avut un rol hotărâtor în viața neamului nostru. De astfel de instituțiuni cu adevărat naționale putea să se intereseze Biserica. Și s'a interesat. Băncile noastre, ca și școalele, s'au infiripat cu ajutorul Bisericii și cu sârguința oamenilor ei.

Intre ele, între cele dintâi și mai binefăcătoare, este „Patria” din Blaj. Ctitorie a marelui „Moldovănuț”, ea și-a împlinit cu cinste rostul pe care l-a dat spiritul de românism dărz și practic al întemeietorului său. A mers pe cărarea trasată dintr-un început vreme de 50 de ani. A făcut, în acest timp, bine mult. Câte necazuri nu s'au alinat, câte gospodării românești nu s'au ridicat, cât pământ unguresc nu a trecut în mâini românești prin mijlocirea ei. Ca să nu mai pomenim cei 8983 fl. aur și 106.796 coroane pe care le-a dat direct din beneficiile sale pentru scopuri culturale românești în vremea subjugării.

De aceea acum, la jumătatea veacului, se cade să-i închinăm câteva rânduri de recunoștință. Bucuroși că, acum de curând, a re-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Puteri biruitoare

Dragostea unei Venerabile și smerenia alteia

Spiritul are forțe, pe lângă cari ale materiei dispar. Și dacă în lumea aceasta sunt realizări în fața cărora caută să ne oprim coplesțiți de admirație, acelea sunt ale sufletului biruitor asupra trupului greoi și împotrivor imboldurilor spre înălțimi. Povestea vieții sfinților din vremi apuse, ca și a celor ce s'au săvârșit în timpuri apropiate de noi, dovedesc același lucru. Drept adevărate slujescă-ne și pilda celor două eroine ale virtuții: *M. Josefina Rossello* și *M. Domnica Mazzarello*, trecute sârbătorește de Sf. Părinte în Catastihul Venerabilelor Bisericii lui Hristos; cea dintâi în 19 Martie c., iar a doua în 3 Maiu c.

1. „Tare este ca moartea dragostea... apă multă nu o va putea stinge și rîurile nu o vor ineca”. Așa spune Scriptura. Și *M. Josefina Rossello* a pilduit cu propria sa viață acest cuvânt al Cărilor Sfinte. A înfăptuit lucruri mărețe pentru că a fost plină de ceace se cheamă iubire sfântă în înțelesul evanghelic al cuvântului. Iar unde se află această iubire, a cărei caracteristică este că vrea să fie deprinsă, vrea să se exprime cu toate cele mai alace sfințe, cu toate cele mai prețioase delicatețe ale sale, — cum zice Vicarul Domnului

în elogiu Venerabilei — acolo e și ceriul cu toate hărurile sale.

S'a născut numita roabă a lui Dumnezeu în Albissola Savonei, la 27 Maiu 1811, din părinți săraci, dar cu frica lui Dumnezeu. La botez i-s'a dat numele de Jeronima Benedicta. Bună a fost de inimă de mică, și bună a rămas, — tot mai bună, — până la sfârșitul zilelor sale. La vârsta de ani șapte cea mai mare bucurie a ei era să poată ajuta cu ceva pe săraci; să adune copilițele de seama ei ca să reciteze împreună rozariul; să le învețe cântări evlavioase; să le deslușească, pe cât se pricepea dânsa, cum să se apropie de SS. Taine, și să meargă cu toatele la casa Domnului.

În 1837 intră în legăturile așezământului de călugărie „Filcele Maicii Indurării”, în cari legături apoi și trăiește până la trecerea sa din viață, întâmplată la 1880. Virtutea ei de căpetenie a fost iubirea care îndelung rabdă, care nu caută ale sale, și care nici când nu scade, cum zice Apostolul. Sfatul pe care l-a dat filcelor sale sufletești, și pe care ea l-a ținut mai întâi, e limpede ca faptul zilei: „O fiică a Maicii Indurării înainte de toate trebuie să fie înafieșită de o dorință vie de a se lepăda de sine, de a se jertfi, de a pătimi pentru Dumnezeu; în locul al dollea se recere să ardă de iubirea deaproapelui. Fiica Maicii Indurării trebuie să aibă o inimă mare și generoasă, gata să-și dele chiar și viața ca să câștige suflete Domnului.”

Călugăria aceasta, care a împânzit Italia și America de Sud cu mănăstirile sale, a fost în toată vremea chipul sfințeniei deaăvârșite, astăzi îndeosebi necesare: cu privirea adâncită în ceriu, pentru a contempla, și cu mâinile deschise pe pământ, pentru a lucra (los Pizzardo). Până la sticirea puterilor. Numai să fie spre folos deaproapelui. Lucru ce l-a fost cu puțință pentru că a fost în posesiunea chel sfințeniei: iubirea mai pre sus de fire. În puterea acestei iubiri a fost devotată săracilor și năpăstuiților; cu atât mai devotată lor, cu cât erau mai săraci și mai năpăstuiți. Pentru că, după cum reliefează Sf. Părinte, „dânsa vedea într'înși însuși Persoana lui Iesu Hristos”. Și asta l-a dat impuls să facă mult și cu drag; să facă tot mai mult și tot mai cu drag pentru ei, bine știind că tot ce le face acelora, Lui îi face. — „Acesta-i tătcul tuturor miracolelor pe cari le săvârșește dragostea lui Hristos în lume. Greșim; tare greșim când credem și gândim că am fi ajuns la o limită legitimă a răbdării noastre, a milostivirii noastre, a compătimirii mizeriilor deaproapelui nostru; sigur greșim dacă ne întrebăm: apoi atunci unde-i hotarul? acesta fiind indicat de mâna și de Inima chiar a lui Iesu Hristos, dumnezeescul Rege al milostivirilor Carle, vorbind de binele făcut celor mai mici frați ai Săi, a declarat că-l consideră ca făcut Lui însuși: *Mihi fecistis; mie mi-ați făcut*” (Ptu XI).

2. *M. Domnica Mazzarello* e o glorie a

șit să scape din toată încurcătura în care o aduse criza generală și conversiunea datorilor, credem și sperăm că a doua jumătate de veac pe care o începe acum va fi mai rodnică și mai spornică decât cea dintâi. I-o urăm, spre folosul neamului!

Trei sferturi de veac dela întemeierea „Junimei“. Iașul cultural, orașul păstrător și tănuitor de străvechi tradiții române, a comemorat, în cadre solemne, la începutul lunii Maiu c., împlinirea alor trei sferturi de veac dela întemeierea „Junimei“ celei cu nepieritoare merite pentru literatura și cultura Românilor de pretutindeni.

S'a reliefat, cu acest prilej, însemnătatea epocală a acestei grupări literare-științifice care numără printre ai săi nume ca T. Maiorescu, Iacob Negruzzi, P. Carp, Creangă, M. Eminescu, V. Conta, A. D. Xenopol, și atâția alții. Din interesantele relatări ale d. C. Meisner, — unul din oratorii festivi, — relese că „Junimea“ a luat ființă în cabinetul de lucru al lui T. Maiorescu, pe atunci director al școlii normale de învățători „Vasile Lupu“ din capitala de odinioară a Moldovei. Incepătorilor: T. Maiorescu, T. Rosetti, Iacob Negruzzi, N. Burghiele și P. Carp, cu vremea li-s'au adaus apoi alții, cunoscuți din paginile „Convorbirilor Literare“, organul acestei grupări, și din activitatea socială cu bune roade, activitate dezvoltată prin cuvântări pe cât de entusiaste, pe atât de bine gândite și bine venite.

Se menționează în chip special că mare parte din binefacerile aduse de „Junimea“ literaturii și culturii române se datoresc faptului că membrii ei au știut să fie respectuoși față de lozinca: „În societatea noastră nu se face politică!“ Și împrejurării că aci s'a lucrat într'o atmosferă de veselie, râsete, anecdote, glume sănătoase și porecle care de care mai cu duh din duhul lui Vasile Pogor. — Omagiile noastre se alătură omagiile ce aduce țara întreagă venerabilei societăți ce tocmai a împlinit trei sferturi de veac.

Intrelăsări vinovate

(+). Actuala stare de lucruri din Spania e dintre acelea cari te fac să te gândești cu groază la ziua de mâine. Cele 106 biserici incendiate și 46 dărimate, cu cei 74 morți și 375 răniți în încăerările de stradă, dela 16 Februarie până la 2 Aprilie c., reprezintă un înflorător tablou de infern. Și ce e mai trist: cei dela putere stau neputincioși în fața deslănțuirii urgiei comandate și finanțate din Moscova. Fi-va în stare reacțiunea viguroasă, dar târziu organizată, a catolicilor de bine, de sub conducerea lui Gil Robles, să stăvilească puholul pustiliilor în continuă creștere?

Rămâne să se vadă. Nădejdi mai sunt. Dar trebuie fixat un lucru: în peninsula Iberică se plăteac acum polițe întârziate. Toate păcatele își au pedeapsa. Atât cele numite de teologi peccata commissionis, cât și cele prinse sub numirea de peccata omissionis. Iar la răbojul păcatelor din Spania îndeosebi păcatele acestea din urmă sunt destule la număr și la cântar. Dr. Leopold Sprenger a consacrat acestei probleme în „Schönere Zukunft“ (26. IV. 36) o seamă de observații judicioase. Și toate duc la aceeași încheiere: s'a întrelăsat mult din ceea ce se putea face. Ca acum apoi să se ispășiască toate întrelăsarile de demult și de curând.

De altfel, ca toate furtunile sociale, nici aceasta n'a venit așa, din bun senin. Și-a avut preiudiciile sale. A fost prevăzută și prezisă. Bărbatul de stat spaniol, Donoso Cortes, a scris încă la 1851 Reginei-Mame de atunci: „Europa e lovită de o singură boală epidemică; iar această boală e răscularea hămesișilor de foame împotriva celor ghiftuiți... Problema e: să se împărțiască bine bogăția care-i rău împărțită“.

Soluția sugerată de Donoso Cortes a rămas însă literă moartă. Dar fără să fie murit și răul demascat de ea. Au rămas latifundiile uriașe, — unele până la 14.000 ha. — apucate pe mâini de arendași, cari le-au exploatat așa cum știu arendașii să exploateze. Scurta au tras-o muncitorii gliei. „Nimeni pe lumea asta

n'are o situație mai mizerabilă ca plugarul spaniol“, scrie M. Malhall. S'ar fi căzut deci să se facă și în Spania o reformă agrară cinstită. Și s'a și început ceva în acest sens înainte cu 5 ani. Dar s'a realizat prea puțin. Să hotărîse să se dele an de an, loturi potrivite, la 70.000 țărani îndreptățiți la așa ceva. Dar s'a dat abia la 10.000 de inși. Restul a rămas să-l facă tăciunarii, cari se pricep să se folosească de acest moment lor atât de binevenit.

Alte întrelăsări, cari acum se răzbuună, sunt cele de pe terenul industrial. Marii industriași și patronii cari la toate ocaziile sărbătorești își băteau piepturile și se declarau, patetic, a fi mari catolici, cu orice își băteau capul numai cu respectarea pretențiilor juste ale unei muncitorimi ce tânjia în mizerie, ba. Ei au știut una și bună (după a lor glagorie): să se țină solid pe pozițiile de stăpâni cari dau lucrătorilor cât vreau, și nimic mai mult. Căci doar la cine-i banul, la acela-i puterea...

La aceste rele s'a mai adaus apoi și năpasta unui cler ce nu și-a văzut de pastorație. Pentru că era, în cea mai mare parte, muritor de foame. Foarte mulți dintre preoții de mir erau angajați la mănăstiri, ca să aibă din ce trăi. Mănăstirile însă, deși numeroase și adevărate vetre de lumină și căldură, dar erau numai oaze, într'o mare de parohii mai mărunte, în cari pastorație ori nu se făcea, ori se făcea ca val de ea. — Și încă o meteahnă: vreme de un veac clerul a socotit că cel mai de seamă lucru ce poate face este să se „ostenească“ în discuții și discursuri asupra liberalismului, carlismului și integralismului. Până acum când văd că li-se dărîmă altarele și li-se aprind casele parohiale în cap. Grija de orientarea socială-creștină a credincioșilor o lasaseră în seama partidului catolic al social-reformațiilor. — Într'aceia ucenicii lui Marx, Engels, Lenin, și mai nou Stalin, și-au văzut de lucru, cu perspicacitatea și tenacitatea ce-i caracterizează.

Astăzi, în Spania atâtor sfinți și sfințe, e forță temută comunistul L. Caballero, care a cutezat să i-o spună în plină cameră lui Gil Robles că va muri cu ghetetele în picioare. După

familiei Salesianelor. „Figură simplă“ (— cum o caracterizează Sf. Părinte —); extrem de simplă. Dar de o simplitate proprie corpurilor celor mai simple, cum e aurul, de exemplu. Simplă, dar bogată într'atâtea prerogative, calități și daruri dintre cele mai speciale“. Nu știe omul ce să admire mai mult în acest suflet ales. Totuși, după o examinare mai atentă, nu se poate să nu-i bată la ochi în chip deosebit, și să nu rămână cu convingerea că nota caracteristică a venerabilei fiice a Sf. Ioan Bosco e smerenia. O smerenie sinceră, adâncă și cuprinzându-i toate gândurile, toate vorbele și toate faptele.

Rar suflet a înțeles și a urmat mai bine ca ea sfatul Mântuitorului: „Învățați dela mine, că sunt blând și smerit cu inima“. Născută la 1837, în Mornese, din părinți săraci, a rămas până la moarte simplă după vorbă, după purtare. Deși Superioară Generală a unei familii călugărești de sute de case și mil de surori (astăzi Salesianele au 734 case în Europa, 66 în teritoriile misionare, 8352 surori profese și 1100 novice), această femeie de o uriașă putere de muncă n'a făcut nici când nimic fără să întrebe de Don Bosco, (care pe atunci, firește, nu era canonizat). „Așa vrea Don Bosco; așa zice Don Bosco“. Dintr'asta n'a leșit. Când își iniția fiicele suflotești în spiritul Regulelor, tot mereu le repeta: „Ni-le-a dat Don Bosco, și Sf. Sa știe ce dorește dela noi Maica Sfântă Ajutătoarea“. Departe de a-și lua

aere în fața slujitorilor altarului, această veritabilă Venerabilă îi cuprîdea pe toți în nefățărta sa stimă și n'a fost caz să-și fie permis vreodată „aprecieri“ la adresa vre-unuia dintre atâția preoți căți au adas Sf. Jertfă la multele altare a numeroaselor case de călugărițe salesiane. Ea și-a bătut mereu capul cu „bărna“ din ochii săi și n'a mai avut răgaz să inspecteze palele din ochii altora.

Gândului din copilărie: să săvârșiască până și mărunțișurile cele mai neînsemnate cu cea mai mare grijă, i-a rămas credincioasă până în capăt. Când era copilă la părinți și costea, se ruga lui Dumnezeu să-i preschimbe fiecare împunsătură de ac într'un act de iubire. Ca mai mare a puternicei familii mănăstirești din care făcea parte, aceeași rugă a repetat-o de nenumărate ori în zile bune și zile grele; în călătorii și în nopți nedormite. Ca fetiță s'a acuzat de-un „păcat“ mare: a pierdut un sfert de oră fără să se fie cugetat la Dumnezeu. Mai târziu, în călugărie, nu s'a mai învinovățit publice de așa ceva, dar și-a făcut în taină, cerul singur știe de câte ori, alte imputări, de alte „păcate“. În afară se vedea atâta: era mereu ocupată, și nici când a fost greu bolnavă nu s'a eschivat dela obligamentele comune; purta haine învechite, dure; camera ei era cea mai sărăcăcioasă și nici când nu făcea nimic cum o tăia capul, fără se acomoda într'u toate îndrumărilor lui Don Bosco.

Taina smereniei? Ne-o spune Vicarul

Domnului: „Prin smerenie sufletul cinstește și vede splendorile reale ale adevărului, marelitatea dreptății, dulceața recunoștinții; adică: raporturile ce trebuie să aibă loc între suflet și Dumnezeu. Prin smerenie sufletul vede ce e Dumnezeu în adevăr; știe ce i-se cuvine lui Dumnezeu în temelul dreptății; înțelege deci la ce ne obligă recunoștința față de Dumnezeu. Și asta-i substanța smereniei: adevărul; să te ridici la izvorul primar; să pricepi că totul vine dela Dumnezeu: ce ai ce nu ai luat dela Dumnezeu? dreptatea: să atributei, în urma acestui fapt, singur lui Dumnezeu toată lauda: Non nobis, Domine, sed nomini tuo da gloriam; recunoștința întregă, toată, neîmpuștinată pentru darurile de sus, pentru marănimisitatea Sa“. — Copila de țărani care abia știa să scrie și să cetească, dar care a fost merită să fie tovarăsa de apostole a Sf. Ioan Bosco, a înțeles de minune această taină și a trăit-o plin, cu consecvență eroică.

Marī forțe iubirea și smerenia. Ele știu vrăji răului pe pământ. Și pe muritori îi știu ridica dintru slăbiciune într'u putere mare și de pe pământ la ceru. Acolo, unde lucește lumina cea neapasă și dreptii ca luminătorii strălucesc. În vecl de vecl.

R. Negru

Citiți și răspândiți „UNIREA“

